

Reykjavík, 15. nóvember 2023

Nefndasvið Alþingis
b.t. atvinnuveganefndar
nefndasvid@althingi.is
154. löggjafarþing 2023-2024
Þingskjal 355 – 348. mál
Frumvarp til laga um breytingu á raforkulögum nr. 65/2003 (raforkuöryggi o.fl.)

Efni: Umsögn Samáls, Samtaka álframleiðenda, vegna frumvarps til laga um breytingu á raforkulögum

Samál, Samtök álframleiðenda, taka hér með til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á raforkulögum, nr. 65/2003. (raforkuöryggi o.fl.), 348. mál. Ástæða er til að vekja máls á stöðu raforkumála á Íslandi, þar sem eftirspurn eykst stöðugt á meðan stöðnun er í framboði raforku. Fyrir vikið stefnir í raforkuskort og skert raforkuöryggi í íslensku atvinnulífi. Í stað þess að stjórnvöld setji í forgang að styrkja raforkukerfið, þá fer tíminn og orkan í að leggja fram skömmtunarfrumvarp raforku.

Ekki verður þó séð að frumvarpið breyti nokkru varðandi stöðu raforkumála, þar sem raforkulög, reglugerð nr. 513/2003, og netmáli Landsnets C.5, taka nú þegar á aðstæðum sem geta kallað á skömmtun.

Samál tekur undir þau ítarlegu sjónarmið sem fram koma í umsögnum Samtaka iðnaðarins og Norðurláls um fyrirliggjandi frumvarp.

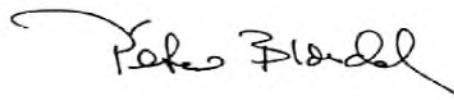
Nú þegar skerðir Landsnet fyrirtæki, þar á meðal íslensk álver, reglulega þegar raforkuframleiðsla annar ekki eftirspurn og kerfisþjónusta dugar ekki til að brúa bilið. Þær skerðingar eru skýrðar með tilvísun í fyrnefndan netmála, reglugerð og raforkulög, og bitna ekki á almennum notendum. Óljóst er hvort fyrirliggjandi frumvarp telji slíkar aðstæður falla undir „óviðráðanleg atvik“ og gætu gefið tilefni til skömmtunar eða ekki. Frekar ætti að leggja áherslu á framboð raforku standi undir eftirspurn og að Landsnet taki upp ný markaðsúræði til að auka framleiðslu eða draga úr eftirspurn, eins og þekkist erlendis.

Samál tekur undir sjónarmið Samtaka iðnaðarins, þar sem bent er á að í athugasemdum við frumvarpið megi ráða að frumvarpshöfundar geri ráð fyrir því að hér á landi séu starfræktir ólíkir raforkumarkaðir. Samál gagnrýnir þá nálgun og bendir á þá staðreynd að íslenskur raforkumarkaður er einangraður raforkumarkaður án allrar tvískiptingar. Þótt sé ólík eftir því hvort um er að ræða heimili eða atvinnulíf og samningar um raforkusölu ólíkir þá breytir það ekki þeirri staðreynd að hér er eingöngu, og enn sem komið er, eingöngu starfsræktur einn markaður. Sá markaður er grundvallaður á sömu raforkuinnviðum, s.s. virkjunum

og flutnings- og/eða dreifikerfi, og því er ekki aðskilnaður á milli markaða. Það að Landsnet haldi úti ólíkum rekstrargrunni fyrir dreifiveitur annars vegar og stórnotendur hins vegar felur til að mynda ekki í sér aðskilnað á markaði. Hins vegar er það staðreynd að hér er enn ekki starfandi viðskiptavettvangur með raforku en aftur á móti hefur þegar verið stofnað félag um starfsemi slíks vettvangs, þ.e. Elma, og eru vonir bundnar við að sá vettvangur muni auka fjölbreytni í viðskiptum með raforku, stuðla að gagnsæi á raforkumarkaði og vonandi auka á fyrirsjáanleika raforkuframboðs, s.s. að teknu tilliti til reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 1227/2011 (REMIT).

Þá er ýmsum spurningum ósvarað í frumvarpinu, eins og því hvort fyrirtæki geti átt það á hættu að lenda í tvöfaldri skerðingu, annars vegar vegna samningsákvæða um skerðingu og hins vegar vegna skömmtunar.

Einnig má velta því upp, hvort það sé ekki á ábyrgð orkusölufyrirtækja að ofsella ekki raforku og hlutverk stjórnvalda sé að tryggja að aðgangur að raforku sé nægur fyrir starfandi fyrirtæki og almenning í landinu.

Pétur Blöndal
framkvæmdastjóri Samáls